

Dirk Hoos, één der laatste Nederlandse beroepsvinkers

H. F. Arentsen

Dirk Hoos, 1938.
30-8-1881/31-5-1970.
Foto: Kees Hana.

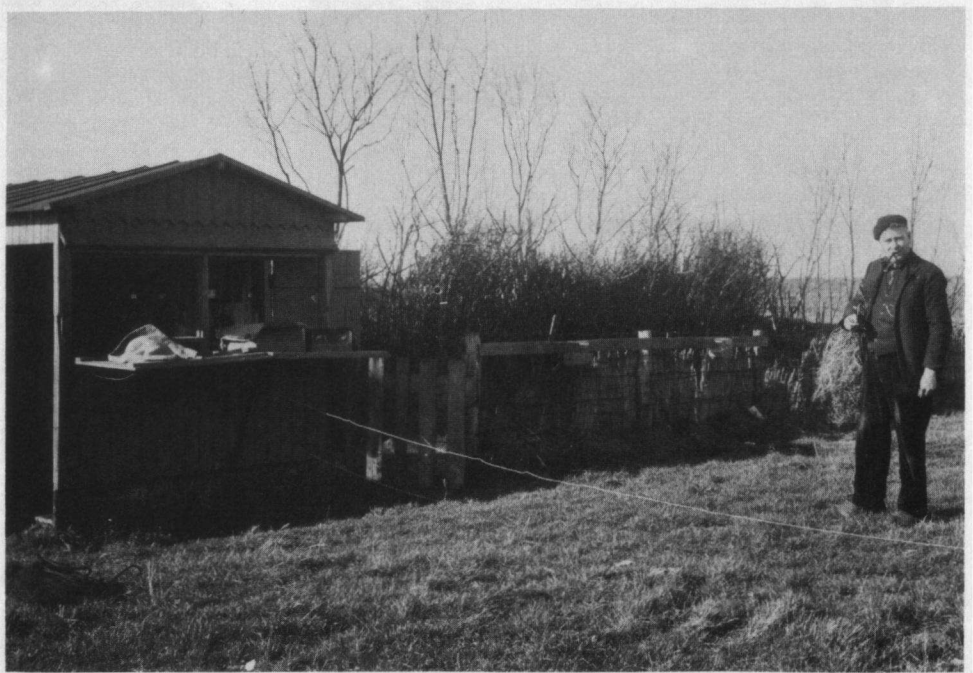
Op 31 mei 1970 overleed in Den Haag op 88-jarige leeftijd Dirk Hoos. Hoos, voor zijn vrienden 'Ome Dirk', was één van de laatste vinkers van de

oude garde. Tot het in werking treden van de Vogelwet 1936 ving hij Spreeuwen en vinkachtigen voor de kooi of de pot.

Omstreeks 1936 trad hij als vinker in dienst van het Vogeltrekstation en stelde zijn kennis en ervaring in dienst van het wetenschappelijk onderzoek. Ome Dirk was een bijzondere man, een echt natuurmens, een scherp waarnermer en een dierenvriend. Hij was artistiek begaafd, maakte verdienstelijk aquarellen en tekeningen en zijn boetseerwerk was van een ontroerende eenvoud. Dit, en zijn groot gevoel voor humor maakte hem tot een gelukkig mens.

Deze eenvoudige timmerman, afkomstig uit Monster (Z.H.) was de vriend en leermeester van tal van biologen van naam, zoals Jan Joost ter Pelkwijk, Luuk Tinbergen en Kees Hana.

Hoos publiceerde onder meer in 'De Levende Natuur' en in 'Ardea'. Maar met de taalfouten verdwenen ook de anecdoten en kleine details. Eén van derge-

Dirk Hoos bij zijn vinkenbaan te Monster, 1938.

Foto: Kees Hana.

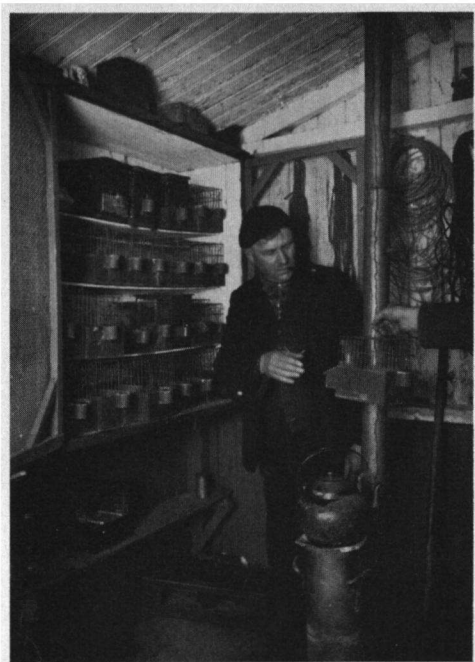
lijke niet gepubliceerde details is het volgende, afkomstig uit het manuscript.

'Spreeuwen vangen en nog wat':

'En nu wil ik nog even naar die spreeuwen-
vangerij terugkeren, en komt mij in de ge-
dachten, hoe ik eens een hagelwitte
spreeuw bij mij gehad heb doch omdat ik
alleen aan den baan was, niet heb kunnen
vangen.

Het was reeds ver in een namiddag toen ik
een partijtje spreeuwen bij mij kreeg, die
niet op maar naast mijn net neervielen en
dadelijk begonnen te azen. U zal mijn schrik
en verbazing begrijpen als ik U vertel dat
daar een spierwitten bij was. Nadat ik ze
even met rust gelaten had, ging ik er kalm
heen en dreef ze heel langzaam mijn net op,
maar eer ik den treklijn te pakken had, waren
zij er al weer afgeloopen, spreeuwen zijn
zeer beweeglijk.

Dit was al een paar keer zoo gegaan, telkens
als ik bij de treklijn kwam was mijn witten
vriend er weer af. Als er maar één snotpiek
van een jongen bij mij geweest was, dan had
ik dien witten wiet zeker gehad. Doch wat
gebeurde er nu, toen dien witten spreeuw
met zijne vrienden weer van mijn net waren
afgelopen, kwam er laag een sperwer over

Dirk Hoos in zijn vinkershut, april 1938.

Dat in 1943 niet iedereen het helemaal met de Vogelwet '36 eens was, blijkt uit bijgaande 'vergunning' die Luuk Tinbergen voor Hoos maakte.

In de oorlog, toen tabak een schaars artikel was geworden, gaf Luuk Tinbergen Ome Dirk, misschien maar, 5 gram pijltabak. De verpakking hier afgebeeld, tekent beter dan wat ook, de verhouding tussen beide mannen.

den grond aanscheren en sloeg er een uit, gelukkig den witten niet. Slijk, slijk, slijk schreeuwde het slachtoffer en weg was de bende en weg was mijn hoop. En stond ik ontuchtterd weer in het zonnetje.'

Zijn artikel over de vinkenbaan, is het enige waarin theorie en praktijk op heldere wijze zijn uiteengezet. Terecht wordt het als DE publikatie op dit gebied beschouwd.

Dirk Hoos, een onvergetelijke man.

H. ●. Arentsen, Jan Hoekstraat 26, Edam.

Publicaties die mij bekend zijn van en over Hoos:

Burgt, Jos. van de (z.).: Een oud Nederlands beroep, bij ome Dirk op de vinkenbaan. Hoofdstuk in 'De luister van het land', deel 3 (Herfst), pag. 27-33. Haarlem.

Dobben, dr. W. H. van & D. Hoos (1939): Vogeltrek en Vinkenbaan. Almelo.

Hana, Kees (1938): Op de baan bij Ome Dirk. Hoofdstuk in 'Zee, strand en duin', pag. 130-147. Tilburg.

Hana, Kees (1948): Avontuur op de vinkenbaan. Elseviers Weekblad, 6 november 1948.

Hoos, D. (1937): De Vinkenbaan. Hoe het er toeging en wat er mee in verband stond. Ardea 26: 173-202.

Hoos, D. (1939): Het krukje. Een kinderspelletje met vogels. De Levende Natuur 44: 240-245.

Hoos, D. (1949): Herinneringen van een vogelaar: Spreeuwen vangen. Hoofdstuk in 'In het voetspoor van Thijsse', pag. 255-259. Wageningen.

Pelkwijk, Joost ter (1941): Fowling in Holland. Bird Banding 12: 1-8.

Wegman, Frans W. (1948): Bij de vinker op de trebank. In Weer en Wind 11: 82-88.

In de meidoorn leggen alle vogels een ei....

Op pagina 89-90 van het vorige nummer werd een interessant stukje afgedrukt over de waarde van bepaalde meidoornstruiken

als nestgelegenheid voor de vogels. Op onverklaarbare wijze zijn naam en adres van de schrijver weggevallen zodat wij met nadruk deze alsnog willen vermelden. De auteur van dit artikel was drs. Geurt van Hierden, Hazeleger 24, Amerongen.